

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Adversvs Omnia Catabaptistarvm Prava Dogmata Heinrychi Bullingeri lib. IIII

Bullinger, Heinrich

Tigvri, 1535

VD16 B 9759

Quid populo

urn:nbn:de:hbz:466:1-35433

bis, et per Esaiam prophetam pollicitus, et mox quoque mirifice prestitit, ut per angelum suum una nocte centena octogintaquinque milia in exercitu hostili perderet. Atque ita hostem compulit propere ad suos fugere, 4. Reg. 19. 2. Paralip. 32. Pius ergo magistratus in primis se domino committat, mox quacunque ratione, potius quam armis parare pacem suis satagat, modo nihil cedat quod intersit gloriæ dei. Quod si hac uia nihil efficit, neque potest ab hoste pacem impetrare, magno animo utatur ad tutandum sibi diuinitus commissos, quibuscunque uti dominus dederit, munitionibus, artibus, armis, uiris, uiribus, spe omni in deum collocata, ab ipsoque uno auxilium et liberationem expectans, eaque causa irremissis precibus ipsius bonitatem pulsans, paratus simul animum et omnia pro gloria ipsius ponere.

Quum sic munus suum obeunt pii magistratus, ciuium plane erit, ut uniuersi operam suam illis, imò tutandæ reipub. atque adeo gloriæ dei, pro uirili collocent, ac simul omnia in discrimen ponant. Quandoquidem respub. uelut unum corpus est, cuius caput existit magistratus, ciues omnes membra inuicem habentur.

SIMON. Quid uero te mouet ut sic sentias?
IOIADA. Quod idem deus noster est, qui et Iudeorum fuit: idem fœdus ac testamentum (ut supra patuit) quod cum illis atque nobiscum inijt, nisi quod

illis & ceremonias ritusq; externos uarios ad tempus adiunxit, quare & uetus dicitur, nobis non item, sed noluit nos ab elementis liberos esse. Vt igitur gratum deo fecisset, quicūq; princeps aut magistratus, ad prædictum modum exemplū tum Ezechiae tum Dauidis, atq; aliorum regum qui deo fuere probati, fuisset imitatus: ita nequit quisquā ei & hodie, si sic illud æmuletur, displicere. Proinde cogitabit magistratus timens deū, si eo loci res eius ueniat: Domine uoluisti me esse populi istius pastorem, ac ita gubernare, ut tu rex eius agnoscereris, aduenit impius iste, cupiens omnia in diuersum rapere, si qua re alia quàm armis furorē eius declinare possem nihil non facerem ac paterer. Cū tamē gloriæ tuæ iacturam (nam hanc in primis petit) neq; possumus ab illo pacē, nisi te rogato, impetrare. Fidi ergo pastoris officio fungar, animam meam pro isto populo tuo ponam, & tua fretus ope, omnia quæ dedisti, tuo auspicio experiar citius, quàm tuā impiæ illius tyrannidi hereditatem cessurus. Tu modo adsis nobis, & doce manus nostras ad pugnam, & digitos nostros ad prælium. Tu es rex meus et deus meus, manda salutem Iacob. In te inimicos nostros uentilabimus cornu, & in nomine tuo conculcabitur insurgentes in nos &c.

Populus uero sic cogitabit: iussisti nos, o deus, magistratui parere, utiq; ad pacem & tranquillitatem publicam

blicam tuendam et seruandam, imperantur nobis iam arma, non pro uxoribus, pro liberis, atq; fratribus tantū, sed pro tuis quoq; sanctis legibus. Adesto nobis, in nomine tuo, quæ abs te accepimus omnia impēdemus. Sic animatos et cōparatos, quis dubitet, ut sanctissime ita et feliciss. pugnā cū hostibus cōmissuros? SIMON.

Abunde satisfacisti mihi mi Ioiada, pro quo tibi perpetuas debeo gratias. Tu iam si libet uela colligas, ut ad alia transeamus. IOIADA. Quæ adduxi, non mea tantum, sed partim ex scripturis, partim ex piorum scriptis desumpta sunt. Redigam uero hæc in breuem summam. Magistratus debet esse inter Christianos, isq; Christianus. Magistratus autem minister est dei in terris, ad defensionem bonorum, & uindictam malorum, nec enim frustra gladium gerit, Rom. 13. Magistratus cui cognitus est Christus, is simul agnoscat se dei præfectum, & gesti magistratus rationem ipsi adprobendam, quo solícite curet ex ipsius sententia, opera manuum eius, & oues pascuæ eius, gubernare. Alioqui tanto grauiores dabit illi poenas, quanto maiore potestate ab ipso tradita fuerit abusus. Quorum interest magistratus deligere, ut in rebus publicis fieri solet, ij uideāt ut ex suis deligant, id est, deum agnoscentes, qui iusto iudicio populum dei gubernent, tales scilicet quales Exodi 18. præscribuntur, Sap. 1. Deuter. 1. 2. Paralip. 19. Deuter. 24. Leuit. 24. 19. Exo.

23. Iustum autem iudicium legesq; equæ et bonæ esse non poterunt, nisi omnia iuxta dei uerbum ad ipsius gloriam & regulam charitatis direxerint.

Porro ut milies mori quicumq; deum nouit potius uolet, quàm uel cōsultor esse ut magistratu quisquam fungatur qui non eximie deum timeat, iustiq; & pietatis sit tenacissimus: (Deum enim in terris refert magistratus) ita si impientissimus & sceleratissimus iam rerum potiat, sitq; magistratus constitutus, rursus omnia patietur citius, quàm ut uel cogitet eū uia illegitima (id est, p̄ tumultū aut affectu priuato) magistratu deturbare. Sed in primis deū orabit, qui iratus eum rerum potiri fecit, ut placatus, potestate tyrannum rursus exuat, qui id nimirum solus potest. Vt scilicet uel cor eius immutet, nam cor regis est in manu dei, uel eum pijs adimat. Deinde media à deo ostensa & in manum data ne respuat: suppeditat enim deus consilia suis, sic tamen ut omnia iuxta regulam fidei & charitatis fiant. Ordinatione dei constituitur magistratus: qui si pius & bonus contigerit, gratias agamus deo, & donum hoc tam eximium, ne nostra ingratitude & iniquitate amittatur, caueamus: si impius, ut à deo præfectum agnoscamus, cedamusq; ei quæcunq; per dei uoluntatē et gloriam licet. Quod si quid iubet aut petit contra uoluntatem communis omnium principis dei, cuius solius imperio addicti sumus, dicamus ei: Oportet

esse
suis
tius
nam
pie-
ma
iam
r sus
le-
stra
um
um
icet
lei,
in
ilia
ri-
us;
eo,
ine
leo
per
aut
ci-
us
tes

ei: Oportet deo plus obedire quàm hominib. Si facultatem, si uitam deniq; adimit, certi sumus id deo non displicere, imò certi sumus ei placere, dum ui illorum nos aut non eripit, aut eam non immutat. In hac dura necessitate ex fide cum filijs Israël ad deū clamemus, & certo liberabit nos. Quis enim alius appellandus fuerit, quàm princeps, qui tyrannum super nos constituit? Profecto omnes uires humane (nisi deus uiam ostenderit) inferiores existunt, quàm ut magistratum à deo inauguratum exauthorent.

Porro si arma sumere iubet magistratus noster, quandoquidem ei ut deo parere debemus, non est scrupulosius nobis in rebus eius disquirendum et argutandum, sed simpliciter parendum: nisi quid præcipiat, quod apud omnes pios cognoscitur esse contra uoluntatem dei.

Quæ quidam principes bella gerunt, pro nulla alia re, quàm ut latissime quisq; imperet, et harpijs suis amplio rem prædam paret, non est mirum si nihil huiusmodi resipiât, sintq; plus quàm ethnica, cum ipsos uideamus à uerbo & timore dei omnino alienos.

SIMON. Abeundum mihi iam erit Ioiada, cras in tempore adero ut de decimis & censibus loquamur. IOIADA. Vale ergo, & quum cras redieris decimamseptimam conclusionem ordiemur.

I
TRACT